

Vydali jsme Zprávu o životním prostředí České republiky 2021

Ze závěrů Zprávy o životním prostředí, která hodnotí stav a vývoj životního prostředí včetně socio-ekonomických souvislostí na základě nejnovějších dostupných dat vyplývá, že **stav životního prostředí v České republice stále není optimální**. Kvalita ovzduší v Česku se pozvolna zlepšuje, stále však **přetrvává vysoký podíl emisí do ovzduší z lokálního vytápění domácností tuhými palivy**, které zajišťuje více než třetinu tepla pro domácnosti. V lokálních topeništích je z hlediska emisí problematické spalování nejen uhlí, ale také dřeva, dřevního odpadu a dalších materiálů, které nejsou pro vytápění určeny.

Neudržitelné využívání přírodních zdrojů se projevuje **špatným stavem ekosystémů a ztrátou biodiverzity**.

Teplotně a srážkově byl rok 2021 normální bez výraznějších extrémů, avšak dlouhodobě se růst průměrné roční teploty na úze-

mí Česka zrychluje. **Půdní sucho nemělo** na rozdíl od předchozích let **plošný charakter** a ve vyšší intenzitě zasáhlo pouze oblast jižní Moravy. Výkyvy teplot a srážek do normálních hodnot jsou součástí změny klimatu, která se projevuje i rostoucí extremitou hydrometeorologických jevů. V červnu 2021 zasáhlo jižní Moravu nejsilnější tornádo v historii Česka, které způsobilo oběti na životech a miliardové škody na majetku.

Průběh počasí v roce 2021 **zmírnil vývoj kůrovcové kalamity** v lesích a vedl k meziročnímu snížení těžby kůrovcového dřeva. Stav lesů poškozených kůrovcovou kalamitou narušuje jejich schopnost vázat oxid uhličitý a představuje vážný problém při směřování ke klimatické neutralitě.

Přestože v porovnání s rokem 2000 došlo ke **zlepšení kvality povrchových vod**, jsou nadále některé úseky vodních toků hodnoceny jako silně nebo velmi silně

znečištěné. V porovnání s rokem 2000 se díky technologicky lepšímu čištění odpadních vod podařilo ve vodních tocích zredukovat obsah amoniakálního dusíku a celkového fosforu.

Zhoršují se ukazatele stavu biodiverzity a lesní a zemědělské krajiny, pokračuje zmenšování přírodních biotopů a pokles početnosti ptačích populací. Každoročně se snižuje rozloha zemědělské (zejména orné) půdy a zvyšuje se rozloha zastavěných ploch. Zemědělská výroba je intenzivní a je nadále aplikováno vysoké množství minerálních hnojiv. To společně s přetrvávajícími velkými půdními bloky a vysokým stupněm zornění způsobuje ohrožení půdy erozí.

Materiálová i energetická náročnost hospodářství klesá. Podařilo se splnit nepřekročení cílové výše spotřeby primárních energetických zdrojů pro rok 2020 a nedošlo ani k překročení přísnějšího cíle stanoveného pro rok 2030. **Struktura energetického mixu** se od cílové struktury zatím liší, ale postupně **se mění žádoucím směrem**. V zahraničním obchodě s elektřinou přetrvává exportní charakter. Přestože roste využívání obnovitelných zdrojů pro výrobu elektřiny i tepla, je Česko ve velké míře **závislé na dovozu energetických surovin** ze zahraničí, zejména ropy a zemního plynu.

Produkcí odpadů se nedaří snižovat, nicméně v celkovém nakládání s odpady stále dominuje jejich materiálové využití, jehož podíl se v souladu s principy oběhového hospodářství a platnou hierarchií způsobů nakládání s odpady zvyšuje. V případě **komunálních odpadů** však **převažuje jejich skládkování**.

Doprava v Česku je nadále uhlíkově náročná, většina spotřeby energie v dopravě pochází ze spalování fosilních paliv. **Znečišťování ovzduší dopravou postupně klesá** v souvislosti s modernizací technologií a plněním legislativních požadavků.

Ochrana životního prostředí včetně řešení změny klimatu je dlouhodobě **finančně zajišťována jak z národních, tak i z evropských zdrojů** prostřednictvím operačních programů, a to zejména z Operačního programu Životní prostředí, příp. z Programu rozvoje venkova. Příkladem úspěšného financování opatření na ochranu životního prostředí je realizace programů Nová zelená úsporám, Dešťovka a kotlíkové dotace.

Zpráva o životním prostředí 2021 letos vychází ve zkrácené verzi (v podrobném znění je zpracována jednou za dva roky). Vizualizovaná data pro indikátory Zprávy o životním prostředí v interaktivní podobě jsou k dispozici na webovém portále [Envirometr](#).

CEVOOH je na facebooku

Spustili jsme facebookový profil projektu **Centrum environmentálního výzkumu: Odpadové a oběhové hospodářství a environmentální bezpečnost – CEVOOH**.

Cílem projektu je **vybudování dlouhodobě pracujících, odborných, interdisciplinárních, výzkumných základny tvořené klíčovými výzkumnými organizacemi disponujícími expertizou a odbornou kapacitou pro provádění výzkumu v oblasti odpadového a oběhového hospodářství v širších souvislostech**. Centrum bude poskytovat Ministerstvu životního prostředí, dalším resortům,

odborným platformám a dalším subjektům výsledky výzkumu, rozšiřování vědeckých poznatků a expertní podporu při tvorbě politik, strategií a regulací.

Činnost Centra propojuje přírodovědné, technické a humanitní obory v jedné interdisciplinární platformě s cílem **posunout ČR blíže k oběhovému hospodářství**.

Výstupy, novinky a další informace o činnosti Centra nyní můžete sledovat na facebooku <https://www.facebook.com/cevooh> nebo na projektovém webu <https://cevooh.cz/>.

Program **prostředí pro život**

Ohlédnutí za 3. INSPIRE ESPUS konferencí & Inspirujme se 2022

Ve dnech 7.–8. 12. 2022 jsme na Štrbském Plese spolu s Ministerstvem životního prostředí Slovenské republiky uspořádali **3. INSPIRE ESPUS konferenci & Inspirujme se 2022**.

Kolegové z oddělení geoinformatiky se již 13. rokem podílí na celkovém zajištění konference Inspirujme se, včetně prezentací vybraných přednášek. Tento ročník se stal opět důležitým

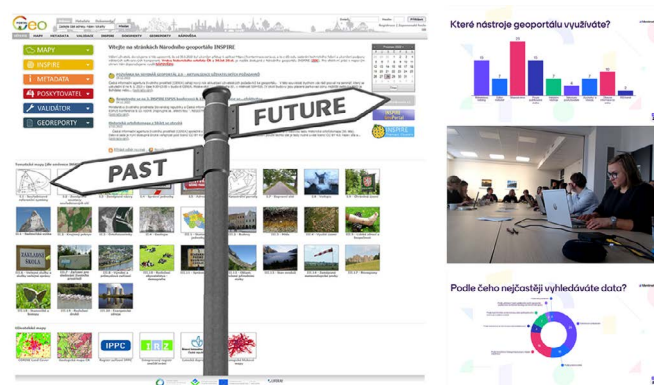

místem výměny informací a zkušeností v oblasti INSPIRE a prostorových dat.

Na webových stránkách konference <https://inspirujmese.cz/> jsou nyní zveřejněny prezentace a fotografie z tohoto ročníku.

Nestihli jste se konference zúčastnit, ale zaujala Vás některá z přednášek v programu? Pusťte si ji zpětně prostřednictvím videozáznamu na youtube dostupné pod tímto odkazem.

Videozáznam ze semináře „GEOPORTÁL 2.0 – aktualizace uživatelských požadavků“

Nový rok jsme zahájili mimo jiné seminářem k aktualizaci uživatelských požadavků ke geoportálu. Tento seminář se uskutečnil dne 4. 1. 2023 a jeho účastníci se kromě prezenční účasti mohli připojit i online.

Seminář navazoval na akci, která se konala již v prosinci

roku 2019. Tehdy byl jejím výsledkem ucelený seznam uživatelských požadavků, zpracovaných z pohledu státní správy, samosprávy, akademiků a jednotlivých uživatelů. Jelikož už uběhly 3 roky, bylo potřeba původní seznam požadavků na geoportál aktualizovat.

O čem se diskutovalo?

- Potřebují organizace veřejné správy své geoportály?
- Co jiného, kromě obvyklého vyhledání dat a zobrazení map, by měly geoportály umět?
- Vyhovuje vám současný geoportál?
- Nástroje geoportálu, které byste rozhodně do

budoucná nepotřebovali.

- Nástroje geoportálu, které by i v budoucím řešení měly zůstat.

Videozáznam ze semináře je dostupný pod tímto [odkazem](#).

Výstup z mentimeteru najdete [zde](#).

Konference Životní prostředí – prostředí každého z nás

Zveme vás na **1. ročník konference Životní prostředí – prostředí každého z nás**, která se uskuteční **27. dubna 2023** v Ballingově sílu Národní technické knihovny v Praze.

Konference bude zaměřena na oblast **udržitelného rozvoje** a nabídne pestrou škálu zkušeností z měst a obcí, i postřehy od specialistů a odborníků. Na konferenci budou diskutovány jak výzvy, které oblast udržitelnosti skýtá, tak příklady dobré praxe a funkč-

ních opatření. Konference vychází z předchozích ročníků s názvem Životní prostředí – prostředí pro život, jejíž závěrečný den byl věnován výše uvedeným tématům. Udržitelný rozvoj a socioekonomické aspekty ochrany životního prostředí však představují širokou a multispektrální oblast, která si zaslouží zvýšenou pozornost, proto mu letos věnujeme samostatnou konferenci. Na podzim se pak uskuteční již tradiční konference Životní prostředí – prostředí pro život.

V rámci konference **Životní prostředí – prostředí každého z nás** se můžete těšit na následující témata:

- Zelená dohoda pro Evropu
- Místní Agenda 21 – udržitelný rozvoj měst, obcí a regionů
- Podpora společenské odpovědnosti firem, institucí i veřejné správy
- Odpovědné veřejné zadávání
- Ekoznačení – podpora a propagace environmentálně šetrných technologií, výrobků a služeb

- Oběhové hospodářství, životní cyklus výrobků a služeb
- Socioekonomické aspekty udržitelnosti a výchova k společenské odpovědnosti

Informace o programu, registraci a dalších organizačních podrobnostech budou postupně uveřejněny na našich webových stránkách a [facebookovém profilu](#).

Těšíme se na setkání a diskusi s vámi.

